

Anton Kariž, pravni savjetnik
Splošne plovbe Piran u Portorožu

REVIZIJA MEDJUNARODNE KONVENCIJE
ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA KOJA SE ODNOSU
NA ZAUSTAVLJANJE POMORSKIH BRODOVA

(Bruxelles, 10. 5. 1952.)

Prijedlog za reviziju Konvencije podnesen je od IMO-a i UNCTAD-a. Skupština CMI-a je u Veneciji 2. lipnja 1983. donijela zaključak da se revizija Konvencije o zaustavljanju brodova stavi na dnevni red konferencije CMI-a u Lisabonu, u svibnju 1985. U vezi s predloženom revizijom poslan je članicama CMI-a posebni upitnik, na kojega je odgovorilo 18 država, među kojima i naša zemlja.

Na osnovi prikupljenih odgovora pripremljen je nacrt, odnosno prijedlog teksta revizije Konvencije, o kojem se raspravljalo na sastanku Medjunarodne komisije 4. i 5. travnja 1984. u Bruxellesu i 24. kolovoza 1984. u Kopenhagenu. Tada je načinjen tekst, koji je dostavljen na raspravljanje članicama CMI-a.

Na poslani prijedlog dali su svoje primjedbe Japan, SR Njemačka, Francuska, ČSSR, Španjolska, Velika Britanija, Švedska, Kanada i Italija.

Na ponovnom sastanku u Kopenhagenu 11. siječnja 1985. sačinjen je konačni nacrt izmjene Konvencije o zaustavljanju brodova za lisabonsku konferenciju CMI.

Navedeni nacrt izmjene Konvencije bio je jedna od četiri teme o kojima se raspravljalo na konferenciji CMI-a u Lisabonu. Raspravljalo se po pojedinim članovima:

Čl. 1 paragraf 1

Ponovo je otvorena rasprava o tome da li bi taj član trebao sadržati samo opću odredbu što je pomorska tražbina (maritime claim) ili pak sadržati detaljan spisak onoga što se ubraja u pomorske tražbine. Ostalo se na stajalištu da sadržina člana ostane u istom obliku kao u prijedlogu (s taksativnim nabrojanjem tražbina).

Osim te temeljne rasprave nisu podnesene druge bitne primjedbe ni promjene.

Kanadska delegacija je predlagala da se u točku e) uz brod uključi i teret (ship or her cargo), a Grčka da se u točku o) uključi doprinos za socijalno osiguranje (including social insurance contribution). Prijedlozi su prihvaćeni (15:6 pri glasanju).

Prihvaćen je i prijedlog British Maritime Law Association da se u glavi prvog stava teksta izbriše zadnja rečenica: "including but not restricted to" i unese "such as".

Ostale primjedbe bile su više gramatičke naravi. Kod točke s) je grčka delegacija predložila mogućnost da ugovorne stranke mogu upotrijebiti i domaće pravo, a ne odredbe Konvencije, što nije prihvaćeno.

Uz točku u) je Francuska zapitala kakva je razlika između motrgagea i hypothecation.

Izraelska delegacija je predložila da se doda nova w) točka sljedećeg sadržaja:

"any cause of action to which the status of a maritime lien is accorded under provisions of the International Convention of maritime liens and mortgages 1926 or any amendment thereto or by any domestic law of a country seized with a dispute". Rečeno je da će komisija za pripremu nacrtu Konvencije proučiti nije li navedeni prijedlog već obuhvaćen članom 3 te Konvencije.

Drugom stavu člana 1 predloženo je mnogo izmjena. Navlastito su pojedine države nastojale sadržinu tog stava prilagoditi svojim nacionalnim zakonodavstvima.

Delegacije SAD-a, Velike Britanije i Italije su predlagale precizniju definiciju zaustavljanja broda. Velika Britanija je zatražila da "arrest" sadrži i Marewa Injunction. Taj je prijedlog odbačen.

Predsjedavajući prof. Philip je zaključio raspravu tekstem prijedloga izmjene, koji je kasnije prihvaćen u nacrt novoga prijedloga.

Čl. 2

Sadržini toga člana nisu stavljene veće primjedbe.

Čl. 3

Do daljnjega je glasanjem odlučeno da ostanu oba teksta - osnovni i alternativni - toga člana.

Podneseno je više primjedaba i prijedloga za izmjene. Italija je predložila da se paragrafu 1 doda novi subparagraf kojim

bi se dozvolio "arrest" broda i za buduće "liens" protiv registriranoga broдача, koji nije osobno odgovoran za "claim". Razvila se rasprava i o tome da li se "liens" prosudjuje po lisabonskoj Konvenciji ili po pravu države zaustavljanja broда.

Švedska je predlagala brisanje točke e) u cjelini i dodavanje riječi "charterer", uz "owner", u točki o).

Ostale su obje varijante točke e).

Englezi su predložili ograničenje odgovornosti za "sister ships", što nije prihvaćeno, ali je uspio njihov prijedlog o brisanju riječi o zagradi prve alineje i) paragrafa 2.

Čl. 4

Tomu članu nisu stavljene bitnije primjedbe.

Komisija za pripremu nacрта je prihvatila obvezu da revidira postojeći tekst i unekoliko ga "ublaži".

Čl. 5

Nije bilo bitnih primjedaba niti prijedloga za izmjenu.

Čl. 6

Tijekom raspravljanja sadržine toga člana razvila se različna rasprava u pogledu osnovnoga i alternativnoga teksta.

Englezi, Skandinavci i USA podržali su alternativni prijedlog, a Italijani i Francuzi su bili protiv njega.

Glasanjem je prihvaćen osnovni tekst.

Čl. 7

Glasanjem je odlučeno da ostanu na snazi i sadržina paragrafa 2 (u zagradi), kao i paragraf 3, jer su međusobno povezani.

Čl. 8

Prijedlog promjene izložila je delegacija SSSR-a i to da izjava vladinih organa države-vlasnika broда zamjenjuje garanciju (automatski prihvata garancije), te da je s podnesenom izjavom tražbina protiv broда pokrivena i u tom slučaju brod ne bi mogao biti zaustavljen.

(Certificate stating that the ship is owned by state and that the ship's liability is covered. Where the certificate is issued such ship shall not be arrested.) Tek pod tim uvjetom bi SSSR prihvatio Konvenciju.

Nijedna delegacija nije poduprla ruski prijedlog, a izričito su mu se usprotivile Francuska, Belgija i Italija. SSSR se odrekao glasanja o prijedlogu, ali nije želio povući sam prijedlog.

Glasanjem je čitav član brisan, na prijedlog Belgije i Francuske.

Čl. 9

Nije prihvaćen prijedlog da se u 1 stavu toga člana brišu riječi "whether or not that ship".

Francuski prijedlog o unošenju u čl. 9 odredaba 4 i 5 stava člana 8 postojeće Konvencije iz 1952 - prihvaćen je.

Neki prijedlozi Grčke odbačeni su, jer Konvencija uređuje zaustavljanje brodova, a ne posljedice zaustavljanja.

Rasprava je time zaključena, pa je pripremljen novi nacrt teksta Konvencije. Predsjedavajući je objasnio da je novi tekst prilagodjen svim prijedlozima promjena, koji su ovdje bili prihvaćeni. Naglasio je da tekst nije uskladjen s Konvencijom o hipoteci i pomorskim privilegijama, jer tekst potonje konvencije još nije uobličen.

Stoga je pod znakom pitanja sadržina teksta čl. 1 1) W.

Čl. 1

K čl. 1 primjedbu je dala Velika Britanija i to da nisu predlagali u uvodnom stavu tekst "any claim in respect of".

Čl. 2

Predsjedavajući je pojasnio da je sadržina 3 stava ovog člana najkontroverznija i da je oduzela komisiji za pripremu nacrtu najviše vremena.

Medjutim, sadržini tog člana sada nema primjedaba, osim što se predlaže da se prouči umjesnost navoda "is effected".

Čl. 3

Predsjedavajući je objasnio da je taj član sada pregledniji, kao i da su alternativni prijedlozi sada predočeni preglednije.

Točka a) obuhvaća "claim", b) mortgage, c) "ownership".
d) kada tražbina nije pokrivena. U točki d) predložene su dvije varijante, jer se članovi komisije nisu mogli složiti oko izbora varijante.

U stavu 2 toga člana unesena je "sister ship clause". Komisija je u drugom pogledu tekstu unekoliko izmijenila oblik. Predsjednik je bio mišljenja da je potrebno sadržinu toga člana uskladiti s drugim konvencijama, koje se odnose na to pitanje. SAD su bile protiv pozivanja na druge konvencije, kada je Italija nastojala sadržinu tog člana vezati s Konvencijom o hipoteci.

Francuska je predložila da definicija u točki 3 1), počne s definiranjem zaustavljanja, a ne tražbine.

Postavilo se pitanje zašto je u stavu 3, paragraf 1 naveden u zagradi. Drugih primjedaba nije bilo.

Čl. 4

Predsjedavajući je pojasnio da je u tom članu ponešto dodano iz konvencije o ograničenju odgovornosti, i to ono što se nalazi u zagradi "save in exceptional cases where it would be unjust to do so". Postavlja se i pitanje primjerenosti riječi "injust", s obzirom na kontinentalna zakonodavstva.

Čl. 5

SAD su predložile dopunu točke a) prvog stava i to da se uz neodgovarajući iznos osiguranja ("indaequate amount of security") doda i "natura".

Neke su države predložile dopunu tog člana u smislu određenijeg, restriktivnijeg i preglednijeg izriječka.

Čl. 6

Nije bilo primjedaba uz ovaj član.

Čl. 7

Predsjedavajući je izjavio da su u prvom stavu toga člana dodane riječi "accepting jurisdiction".

No, tekst stava 2 i dalje je u zagradi, kao što je prisutan i alternativni tekst 3. stavu, koji je vezan za stav 2.

Nema primjedaba, i sadržina toga člana ostala je onakvom kakva je bila u obim verzijama.

Čl. 8

Dodani su stav 5 i 6 (Konvencija o ograničenju odgovornosti). Nije bilo primjedaba.

Konačni nacrt teksta Konvencije bio je raspravljen na skupštini CMI, posljednjega dana zasjedanja konferencije. Općih primjedaba na sadržaj nije bilo, osim primjedbe Irske. Raspravljat će se i o svim amandmanima, koji su prispjeli nakon pripremljenog glasanja po pojedinim članovima:

Čl. 1: 32 ZA, 3 PROTIV, 3 UZDRŽANIH.

Čl. 2: 37 ZA, 1 PROTIV.

Čl. 3

Amandmani na stav 1 nisu uspjeli. Kod glasanja o alternativnim prijedlozima bilo je 23 glasa za 2. alternativu, 5 gla-

sova za 1. alternativu i 3 uzdržana glasa. Jugoslavija je glasala za alternativu 1.

Belgijski amandmani uz 2. i 3. stav nisu prihvaćeni.

Usljedilo je glasanje o cjelokupnoj sadržini 3. člana: 18 ZA, 6 PROTIV, 9 UZDRŽANIH.

Čl. 4

26 ZA, 7 UZDRŽANIH, bez glasova PROTIV. Jugoslavija je glasala ZA. Nije bilo dodatnih prijedloga promjena.

Čl. 5

Budući da nije bilo dodatnih primjedaba, glasalo se: 25 ZA, 1 PROTIV, 7 UZDRŽANIH. Jugoslavija se uzdržala.

Čl. 6

Nije prihvaćen amandman nordijskih zemalja o proširenju teksta 1. stava.

25 ZA, 1 PROTIV, 7 UZDRŽANIH u glasanju o cjelokupnoj sadržini člana. Mi smo glasali ZA.

Čl. 7

Amandman talijanske delegacije o proširenju teksta 1. stava nije prihvaćen. No, prihvaćen je 2. stav, uvjetno iznesen u zagradi. Time je prihvaćen i alternativni tekst 2. stava. Pri glasanju o cjelokupnoj sadržini čl. 7 Jugoslavija se uzdržala. Rezultati: 21 ZA, 2 PROTIV, 11 UZDRŽANIH.

Čl. 8

Nije bilo primjedaba. 29 ZA, 1 PROTIV, 3 UZDRŽANIH. Mi smo glasali ZA.

Prijedlog nizozemske delegacije bio je da se tekstu Konvencije doda čl. 9 sljedeće sadržine:

"The States Parties may at the time of signature deposit of ratification or accession, reserve the right not to apply this Convention to the arrest of a ship not flying the flag of a State Party".

Glasanje za taj dodatni član dalo je rezultat: 13 ZA, 11 PROTIV, 9 UZDRŽANIH.

Zatim se cjelokupni prijedlog nacrtu Konvencije dao na glasanje i prijem: 23 ZA, 3 PROTIV, 7 UZDRŽANIH.

Naša je delegacija glasala ZA.

Nacrt Konvencije je prihvaćen.

Preveo sa slovenskog
i priredio:
mr Aleksandar Bravar
asistent Pravnog fakulteta
u Zagrebu

SUMMARY

Anton Kariž: REVISION OF THE INTERNATIONAL CONVENTION FOR THE UNIFICATION OF CERTAIN RULES RELATING TO THE ARREST OF SEA-GOING SHIPS, BRUSSELS 1952

The International Convention for the unification of certain rules relating to the arrest of sea-going ships was concluded in Brussels on May 10, 1952.

The Convention entered into force on February 24, 1956. It was adopted by 63 countries. The motion for the revision of the Convention was given by the International Maritime Organization (IMO) and UNCTAD, together with the decision for the revision of the Convention on Maritime liens and Mortgage, Brussels 1967.

The International Maritime Committee (CMI) supported the motion and offered its co-operation. They appointed an international sub-committee under the chairmanship of Professor Allan Philip.

The CMI Assembly, held in Venice on June 2, 1983, decided that the revision of the Convention would be one of the topics of the 33rd CMI Plenary Conference at Lisbon. For this purpose, a special questionnaire was sent to National Associations which was answered by 18 countries. On the basis of the answers, the first draft of the revision was prepared and was discussed at the meeting held in Copenhagen on August 24, 1984. The prepared text was sent to National Associations for study. Nine National Associations sent their remarks. At the sub-sequent meeting in Copenhagen on January 11, 1985, the final draft with alternative solutions for particular stipulations was prepared for the CMI Plenary Conference in Lisbon. This text was discussed at the articles of the proposed draft, and which led to the shaping of the proposed draft of the Convention for which 23 countries voted for, 3 against and 7 abstained.